

Konkurs, konečná zpráva a námítky

Jestliže správce konkursní podstaty po předložení konečné zprávy zareaguje na námítky proti ní podané tak, že před konáním jednání o konečné zprávě a námítkách proti ní podaných předloží v podstatných bodech přepracovanou („upravenou“) konečnou zprávu, pak je namístě opakovat též proces námítkového řízení postupem podle § 29 odst. 2 ZKV (zveřejnit přepracovanou konečnou zprávu na úřední desce konkursního soudu a uvědomit úpadce a konkursní věřitele o možnosti podat proti ní námítky).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3169/2011, ze dne 27.11.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v konkursní věci úpadce P. Investors, a. s., se sídlem v P., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 91 K 12/2001, o schválení konečné zprávy o zpeněžování majetku z konkursní podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty, o dovolání konkursního věřitele Garančního fondu obchodníků s cennými papíry, se sídlem v P., zastoupeného JUDr. M.O., advokátem, se sídlem v P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. března 2011, č. j. 1 Ko 2/2011-2668, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. března 2011, č. j. 1 Ko 2/2011-2668, se zrušuje s výjimkou výroku o odmítnutí odvolání a věc se potud vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 15. září 2010, č. j. 91 K 12/2001-2623, schválil Městský soud v Praze (dále též jen „konkursní soud“) konečnou zprávu o zpeněžování majetku podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty (dále též jen „konečná zpráva“), s tím, že příjmy podstaty činí 64.557.104,69 Kč a výdaje podstaty činí 33.368.631,43 Kč (z toho odměna správce konkursní podstaty činí 7.277.108,- Kč a výdaje správce konkursní podstaty činí 462.247,44 Kč), takže zůstatek k rozdělení činí 31.188.473,26 Kč.

Konkursní soud vyšel zejména z toho, že:

- 1/ Usnesením ze dne 1. června 2001, č. j. 91 K 12/2001-27, prohlásil konkursní soud konkurs na majetek úpadce a správkyní jeho konkursní podstaty ustavil JUDr. B. K... (dále jen „B. K.“).
- 2/ Usnesením ze dne 1. března 2007, č. j. 1 Ko 495/2006-1858, změnil Vrchní soud v Praze usnesení konkursního soudu ze dne 8. listopadu 2006, č. j. 91 K 12/2001-1796, tak, že B. K. zprostil funkce správkyně konkursní podstaty úpadce ke dni ustanovení nového správce.
- 3/ Usnesením ze dne 10. července 2007 ustavil konkursní soud novou správkyní konkursní podstaty úpadce JUDr. L.D.
- 4/ Správkyně konkursní podstaty předložila 12. února 2010 konečnou zprávu (č. l. 2330-2340) [dále též jen „konečná zpráva z 12. února 2010“], kterou konkursní soud vyvěsil na své úřední desce 1. března 2010.
- 5/ Proti konečné zprávě z 12. února 2010 podali včasné námítky Garanční fond obchodníků s cennými papíry (dále jen „konkursní věřitel“) [č. l. 2399 - 2401] a Ing. M. T. (č. l. 2493) [k jehož námítkám však konkursní soud nepřihlížel, s tím, že již není úpadcovým věřitelem].
- 6/ Správkyně konkursní podstaty předložila 10. června 2010 „upravenou konečnou zprávu“ datovanou 9. června 2010 (č. l. 2560-2573) [dále též jen „konečná zpráva z 10. června 2010“], přepracovanou na základě námitek konkursního věřitele, kterou konkursní soud vyvěsil na své

úřední desce 2. července 2010. Proti této konečné zprávě nebyly v zákonné lhůtě podány námitky.
7/ Podáním doručeným konkursnímu soudu 15. září 2010 v 10.15 hodin, označeným jako „doplnění námitek proti konečné zprávě“ (č. l. 2615-2618), rozšířil konkursní věřitel své námitky proti konečné zprávě z 12. února 2010.

8/ Podle zápisu z jednání věřitelského výboru, jež se konalo 20. března 2002, projednal věřitelský výbor hranici svého souhlasu s výdaji správce konkursní podstaty za činnosti objednané u třetích osob (§ 8 odst. 3 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání - dále jen „ZKV“), s tím, že většinou hlasů byl přijat návrh, aby si správce konkursní podstaty vyžádal souhlas věřitelského výboru vždy u opakovaných plnění a dále v případě jednorázových výdajů nad 50.000,- Kč.

9/ Podle zápisu z jednání věřitelského výboru, jež se konalo 5. června 2002, přijal věřitelský výbor též rozhodnutí a doporučení zlikvidovat účty u makléře A. B. W., USA (dále jen „ABW“), když odsouhlasil prodej všech akcií na účtech PI u ABW, s tím, že prodej akcií má být uskutečněn tak, že prodejní pokyny mají být uvedeny na trh ve středu po otevření trhu ve 12 hodin „newyorského“ času, s platností pokynu 15 dnů a limitní minimální cenou rovnou závěrečnému kursu z úterního obchodování.

Na tomto základě konkursní soud dospěl k následujícím závěrům.

1/ Konkursní soud přezkoumal konečnou zprávu z 10. června 2010, v souvztažnosti s námitkami z 16. března 2010, jež neshledal důvodnými. Konkursní věřitel svými námitkami brojí fakticky proti činnosti a postupu B. K. a dále namítá, že dosud nebylo rozhodnuto o jím podané vylučovací žalobě.

2/ B. K. nepochybila, když do soupisu pojala i majetek vedený na účtech úpadce, který na základě dostupných údajů nebyla schopna identifikovat jako zákaznický majetek, který podle zákona č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění účinném v době prohlášení konkursu, nenáleží do konkursní podstaty.

3/ B. K. nelze přičítat k tíži neúspěch ve sporu s ABW, když B. K. se takto snažila získat do konkursní podstaty maximum finančních prostředků; to platí tím spíše, že zahájení sporu, jakož i jeho financování, odsouhlasil věřitelský výbor.

4/ K námitce, že B. K. zpeněžila akcie u ABW prodejem mimo dražbu bez souhlasu věřitelského výboru a soudu, konkursní soud uvádí, že se tak stalo v souladu s ustanovením § 27 odst. 2 věty čtvrté ZKV a B. K. tak učinila na základě rozhodnutí a doporučení věřitelského výboru.

5/ Ohledně námitek, že B. K. dlouhodobě (od května 2004) zadávala třetím osobám činnosti, k nimž byla sama povinna, bez souhlasu věřitelského výboru, „hodnotí soud takový postup ze strany věřitelského výboru jako šikanózní vůči správci“. Takový postup věřitelského výboru vzbudil značný nesouhlas a negativní reakci některých konkursních věřitelů na schůzi věřitelů konané dne 30. srpna 2006. V konkursním řízení, kde je přihláшено do konkursu 2053 věřitelů, nelze na správci spravedlivě požadovat, aby nevyužíval služeb třetích osob, tedy zejména účetního či administrativního pracovníka, když sám nemá ekonomické vzdělání. K úkonům ohledně právního zastoupení B. K. v soudních sporech dal věřitelský výbor souhlas, přičemž k opakovaným plněním, k nimž by se vyžadoval nový souhlas, nedošlo.

6/ V tom, že B. K. uzavřela po květnu 2004 nové smlouvy o právním zastoupení v řízení, v němž vymáhá ve prospěch konkursní podstaty pohledávky úpadce, jakož i ve sporech vyvolaných konkursním řízením a v řízeních, jejichž účastníkem se stala místo úpadce, nespátřuje konkursní soud žádné pochybení. Takovým zástupcem může být i advokát; okolnost, že správce konkursní podstaty je sám advokátem, nemá na tento závěr žádný vliv, když tento jeho postup je v souladu s § 8 ZKV; potud se konkursní soud dovolává i „R 52/98“, bodu XX. (jde o bod XX., str. 186 /362/, stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. června 1998, Cpnj 19/98, uveřejněném pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek - dále jen „R 52/1998“).

7/ S námitkou, aby konkursní odměna byla vyčíslena podle zákona č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, se správkyně konkursní podstaty vypořádala v upravené konečné zprávě.

8/ Doplněním a rozšířením námitek proti konečné zprávě, které konkursní věřitel předložil v den

jednání o konečné zprávě, se konkursní soud nezabýval, maje je za opožděné a tudíž za irelevantní. 9/ Konečná zpráva (včetně vyúčtování) je prosta početních chyb a jiných nejasností nebo věcně nesprávnosti, takže konkursní soud neshledal námitky ke konečné zprávě z 12. února 2010 důvodnými. Jelikož proti konečné zprávě z 10. června 2010 (která reagovala na námitky ke konečné zprávě z 12. února 2010), nebyly podány námitky, konkursní soud ji schválil. Tím je určena i konečná výše konkursní odměny správce konkursní podstaty podle § 8a a § 7 odst. 2 a 3 vyhlášky č. [476/1991](#) Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání (dále jen „konkursní vyhláška“), ve znění vyhlášky č. [278/2006](#) Sb.

10/ Částky připadající na dosud neskončené vylučovací spory budou zohledněny v rozvrhovém usnesení, uloženy na depozitním účtu soudu a po právní moci rozhodnutí o vylučovacích žalobách soud rozhodne (podle výsledku těchto řízení) o složené úschově.

O odvolání konkursního věřitele a Ing. K. S. (dále jen „K. S.“) rozhodl Vrchní soud v Praze ve výroku označeným usnesením tak, že odmítl odvolání K. S. jako podané někým, kdo k němu nebyl oprávněn (první výrok) a na základě odvolání konkursního věřitele potvrdil usnesení konkursního soudu (druhý výrok).

Poté, co k odvolání konkursního věřitele přezkoumal usnesení konkursního soudu, odvolací soud - vycházející především z ustanovení § 29 ZKV - úvodem poznamenal, že konkursní soud se v napadeném usnesení poněkud nadbytečně a obsáhle zabýval námitkami podanými proti dřívější verzi konečné zprávy (jež nebyla předmětem projednávání ani schvalování). Tento postup však neměl (dle odvolacího soudu) žádný vliv na správnost schvalování v situaci, kdy konečná zpráva z 10. června 2010 nebyla včas napadena námitkami a kdy konkursní věřitel proti ní předestřel výhrady opožděně až v průběhu soudního jednání. Za této situace je vyloučeno, aby odvolací soud při posuzování důvodnosti podaného odvolání zkoumal, zda konečná zpráva z 10. června 2010, jež nebyla napadena námitkami, má být dodatečně měněna. Jinak řečeno, konkursní soud nepochybil, jestliže konečnou zprávu schválil jako věcně správnou.

Nicméně, odvolací soud přesto k jednotlivým odvolacím výhradám přijal následující skutkové „nebo“ právní závěry.

1/ Dospěl-li konkursní soud k závěru, že neschválí konečnou zprávu z 12. února 2010, nelze mu důvodně vytýkat, že o ní (nadbytečně) nerozhodoval a že se po jejím doplnění (postupem podle § 29 ZKV) věcně zabýval až její novou verzí (konečnou zprávou z 10. června 2010), již shledal správnou.

2/ Skutečnost, že konkursní věřitel podal vylučovací žalobu (o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto), nebrání schválení příjmů konkursní podstaty (ve výši 64.557.104,69 Kč), když § 29 ZKV takovou podmínku nestanoví.

3/ Schválení výdajů konkursní podstaty ve výši 33.368.631,43 Kč nebrání skutečnost, že věřitelský výbor odvolal 20. května 2004 svůj souhlas s těmito výdaji z 20. března 2002, v důsledku čehož se staly výdaji vynaloženými bez souhlasu věřitelského výboru. (Ne)souhlas věřitelského výboru s některými výdaji konkursní podstaty představuje pro konkursní soud především určité „vodítko“ při přezkoumávání jejich důvodnosti. Jinými slovy řečeno, i kdyby věřitelský výbor nesouhlasil s některými výdaji, je konkursní soud oprávněn (a povinen) posoudit jejich důvodnost a rozhodnout, zda jdou na vrub konkursní podstaty nebo správce konkursní podstaty. V daném případě konkursní soud dospěl k závěru, že výdaje, které B. K. vynaložila bez souhlasu věřitelského výboru na vrub konkursní podstaty, byly oprávněné a že nebyl důvodný nesouhlas věřitelského výboru s nimi; s tímto závěrem se odvolací soud ztotožňuje.

4/ Konkursní odměna v celkové výši 7.277.108,- Kč byla určena v souladu s § 8 odst. 3 ZKV za použití § 7 konkursní vyhlášky (ve výši 4.002.398,- Kč + 2.053.000,- Kč) a § 10 odst. 2 a 3, ve spojení s § 19 vyhlášky č. [414/2004](#) Sb., o odměně nuceného správce, likvidátora a správce konkursní podstaty některých poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a o náhradě jejich hotových výdajů (ve výši 6.859,- Kč + 2.000,- Kč), vše s připočtením dvacetiprocentní daně z přidané hodnoty.

6/ Jelikož příjmy i výdaje konkursní podstaty byly určeny správně, je správný též zůstatek určený k rozdělení.

7/ Odvolání jen proti důvodům usnesení není přípustné (§ 202 odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu - dále též jen „o. s. ř.“).

8/ S námitkami podanými až po uplynutí lhůty k tomu určené nespojuje zákon o konkursu a vyrovnání žádné účinky, takže konkursní soud nepochybil, jestliže se jako opožděnými dále nezabýval námitkami proti konečné zprávě vznesenými až v průběhu jejího projednávání.

9/ Ani z pohledu skutečností, jež se do uplynutí lhůty k podání námitek proti konečné zprávě podávaly z obsahu konkursního spisu, nevyšlo najevo nic, co by bránilo schválení konečné zprávy.

Proti druhému výroku usnesení odvolacího soudu podal konkursní věřitel dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., namítaje, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 a 3 o. s. ř., tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/) a že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování (odstavec 3) a požaduje, aby Nejvyšší soud v dotčeném rozsahu zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil konkursnímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolatel nejprve reprodukuje námitky, jež vznesl proti konečné zprávě z 12. února 2010, s tím, že správkyně konkursní podstaty poté předložila upravenou verzi konečné zprávy (konečnou zprávu z 10. června 2010), která jeho námitky bere v potaz jen zčásti.

Dovolatel míní, že konkursní soud pochybil, jestliže při jednání dne 15. září 2010, projednal pouze konečnou zprávu z 10. června 2010, aniž se zabýval námitkami proti konečné zprávě z 12. února 2010 (i jejich doplněním předloženým při jednání) a tuto novou konečnou zprávu z 10. června 2010 schválil. Dovojuje, že jakmile je konečná zpráva vyvěšena na úřední desce soudu, je konkursní soud povinen ji projednat (ve smyslu § 29 odst. 3 ZKV) ve znění, v jakém byla vyvěšena. Zjistí-li konkursní soud, že konečná zpráva má chyby, teprve z podaných námitek, nemůže se zprostit povinnosti projednat konečnou zprávu a proti ní podané námitky ani tím, že (znovu) zveřejní na úřední desce konečnou zprávu v jiném znění.

Odvolacímu soudu pak dovolatel vytýká, že k uvedeným skutečnostem (včetně odvolací námitky, že konečnou zprávu nelze schválit vzhledem k neukončeným vylučovacím žalobám) nepřihlédl.

Za nesprávnou pokládá dovolatel argumentaci odvolacího soudu, že konkursní soud nepochybil, když schválil konečnou zprávu z 10. června 2010, jelikož proti ní nebyly podány námitky. Potud se dovolává závěrů Nejvyššího soudu v rozhodnutí sp. zn. 9 (správně 29) Cdo 5037/2008 (jde o usnesení ze dne 25. srpna 2010, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročník 2011, pod číslem 118, které je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - veřejnosti dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu), poukazuje na to, že všechny skutečnosti, jež uváděl v námitkách proti konečné zprávě a jejich doplnění a v odvolání jsou prokázány doklady, které tvoří součást konkursního spisu. Všemi těmito skutečnostmi se tedy oba soudy měly zabývat při rozhodování, měly je vzít v úvahu při posuzování správnosti konečné zprávy (z 12. února 2010 i 10. června 2010) a neschválit ji.

Dovolatel dále uvádí, že k některým těmto skutečnostem se sice odvolací soud v napadeném usnesení vyjádřil, leč nesprávně. Odvolací soud dovodil, že co do příjmů konkursní podstaty nebrání schválení konečné zprávy, že dosud nebylo rozhodnuto o vylučovacích žalobách, když ustanovení § 29 ZKV takovou podmínku neobsahuje. Tato podmínka však (dle dovolatele) vyplývá z povahy věci. Budou-li vylučovací žaloby alespoň zčásti úspěšné, částky a hodnoty vyloučené z konkursní podstaty nebudou tvořit příjmy konkursní podstaty; schválená částka příjmů tak bude v rozporu s

pravomocným rozhodnutím soudu a nebude možno ji použít pro rozvrhové řízení. Závěr odvolacího soudu, že schválení výdajů konkursní podstaty nebrání, že byly vynaloženy bez souhlasu věřitelského výboru (tedy v rozporu s § 8 odst. 3 poslední větou ZKV), neboť jejich důvodnost posuzuje výhradně soud, pro který je stanovisko věřitelského výboru pouze vodítkem pro přezkoumání, má dovolatel za odporující rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 66/2007 (jde o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 2010, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 8, ročník 2011, pod číslem 119) a 29 Cdo 2181/2009 (jde o usnesení ze dne 31. srpna 2010, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročníku 2011, pod číslem 42). U konkursní odměny dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že se k ní vyjádřil jen obecně a jeho výhradami k jednotlivým položkám se nezabýval.

Na výše uvedeném základě dovolatel uzavírá, že:

1/ Oba soudy v rozporu s § 29 odst. 2 a 3 ZKV neprojednaly konečnou zprávu z 12. února 2010 ani námitky proti ní podané a při posuzování správnosti konečné zprávy se odmítly zabývat podáními dovolatele poukazujícími na rozpor konečné zprávy se skutečnostmi plynoucími z konkursního spisu. Tím zatížily řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

2/ Odvolací soud v otázce přípustnosti nákladů vynaložených z konkursní podstaty bez souhlasu věřitelského výboru na věc aplikoval právní úpravu, která v době prohlášení konkursu neplatila již 13 měsíců. Jeho rozhodnutí tedy spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

3/ Oba soudy schválily příjmy a výdaje konkursní podstaty a zůstatek určený k rozdělení a odměnu správkyně konkursní podstaty ve výši, která odporuje v řízení zjištěným skutečnostem, takže jejich rozhodnutí vycházejí ze skutkových zjištění, která podle obsahu spisu nemají oporu v provedeném dokazování.

Správkyně konkursní podstaty ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, případně zamítnout. Konkrétně poukazuje na to, že dovolatel nepřichází s žádnými novými argumenty a v dovolání ani nespecifikuje zásadní právní význam napadeného rozhodnutí.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2007) plyne z § 432 odst. 1, § 433 bodu 1. a § 434 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona). Srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 3409/2008, uveřejněné pod číslem 16/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., když zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje řešení otázky projednatelnosti námitek proti konečné zprávě po úpravách a novém vyvěšení konečné zprávy (potud jde o věc dovolacím soudem dosud neřešenou), jakož i otázky úhrady výdajů na činnosti, k nimž je správce konkursní podstaty povinen a které zadal třetím osobám na účet konkursní podstaty (potud napadené rozhodnutí odporuje judikatuře Nejvyššího soudu).

Úvodem Nejvyšší soud uvádí, že shledává právně bezcennou tu část dovolací argumentace, kterou dovolatel pojí s ohlášeným dovolacím důvodem dle § 241a odst. 3 o. s. ř.; přímo z dikce tohoto ustanovení se totiž podává, že u dovolání, jehož přípustnost byla založena prostřednictvím § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., nemá dovolatel tento dovolací důvod vůbec k dispozici.

Dále Nejvyšší soud poznamenává, že pro posouzení dovolacích námitek uplatněných v mezích dovolacích důvodů dle § 241a odst. 2 o. s. ř. je podstatné určit, zda ta část argumentace odvolacího soudu, která byla reprodukována výše pod body 1/ až 7/, má povahu pouhého „obiter dicta“. K tomu Nejvyšší soud uzavírá, že jakkoli je podle napadeného usnesení pro výsledek odvolacího řízení zjevně určující úsudek, že proti konečné zprávě z 10. června 2010 nebyly podány (včasné) námitky (ve spojení s argumentací reprodukovanou výše pod body 8/ a 9/), z další části napadené usnesení je patrné, že nešlo o argumentaci připojenou jen „pro úplnost“ či „na okraj“.

Nejvyšší soud se dále - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nemohl být zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Podle ustanovení § 8 odst. 3 poslední věty ZKV činnosti, k nimž je správce povinen, může správce zadat třetím osobám na účet podstaty jen se souhlasem věřitelského výboru.

Dle ustanovení § 29 ZKV správce podává soudu a věřitelskému výboru zprávy o zpeněžování majetku z podstaty. Konečnou zprávu spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů předloží soudu po zpeněžení majetku z podstaty. Odměnu a výdaje vyúčtují i zvláštní správci a zástupce správce, jakož i ti, kdo byli soudem v průběhu řízení funkce správce zproštěni (odstavec 1). Soud přezkoumá konečnou zprávu o zpeněžení majetku z podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů, odstraní po slyšení správce shledané chyby anebo nejasnosti a uvědomí o konečné zprávě a vyúčtování úpadce a konkursní věřitele. Upozorní přitom, že do 15 dnů ode dne, kdy konečná zpráva a vyúčtování byly vyvěšeny na úřední desce soudu, mohou proti nim podat námitky (odstavec 2). Konečnou zprávu a vyúčtování projedná soud při jednání, ke kterému obešle správce, úpadce a konkursní věřitele, kteří podali námitky, a věřitelský výbor, a rozhodne o ní usnesením, které jim doručí a vyvěsí na úřední desce soudu (odstavec 3).

V této podobě (pro věc rozhodné) platila citovaná ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání již v době prohlášení konkursu na majetek úpadce (1. června 2001) a do 31. prosince 2007 nedoznala změn.

Nejvyšší soud již ve své rozhodovací praxi uzavřel, že právo účastníků konkursního řízení poukázat při jednání o konečné zprávě před konkursním soudem (§ 29 odst. 3 ZKV), popřípadě v rámci odvolání podaného proti usnesení o schválení konečné zprávy, na rozpor konečné zprávy se skutečnostmi plynoucími z obsahu spisu (tedy se skutečnostmi věcně podloženými dosavadním obsahem konkursního spisu, nikoli s nedoloženými tvrzeními), není ustanovením § 29 odst. 2 ZKV dotčeno (srov. k tomu např. dovolatelem zmíněné usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5037/2008, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2010, sp. zn. 29 Cdo 4555/2009 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2011, sp. zn. 29 Cdo 2254/2009).

Z argumentace obsažené v napadeném usnesení se pak podává, že ani odvolací soud neměl pochyb o tom, že údaje o činnostech, k nimž byla B. K. (coby správkyň konkursní podstaty) povinna a které zadala třetím osobám na účet konkursní podstaty, se podávají z dosavadního obsahu spisu (čemuž odpovídá, že se k této otázce vyjádřil v napadeném rozhodnutí bez zřetele k závěru, že konkursní věřitel nepodal námitky proti konečné zprávě).

K pravidlu formulovanému v ustanovení § 8 odst. 3 poslední větě ZKV se Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně vyjádřil, přičemž judikatorní závěry, k nimž dospěl (a na nichž nevidí důvod cokoli měnit ani v této věci), lze shrnout takto:

1/ Smysl úpravy obsažené od 1. května 2000 v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV tkví v tom, že od uvedeného data již správce konkursní podstaty nesměl zadat třetím osobám na účet podstaty činnosti, k nimž byl sám povinen, bez souhlasu věřitelského výboru, i kdyby šlo o náklad plně opodstatněný. Bez souhlasu věřitelského výboru bylo vyúčtování takového nákladu bez dalšího

nepřípustné (srov. dovolatelem zmíněné usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 66/2007).

2/ To, že věřitelský výbor udělí správci konkursní podstaty souhlas s tím, aby činnosti, k nimž je povinen, zadal třetím osobám na účet konkursní podstaty, nezbavuje konkursní soud práva na základě posouzení konkrétních okolností případu uznání takto vynaloženého nákladu na účet podstaty odepřít (neschválit jej v režimu § 29 ZKV). Ani informovaný souhlas věřitelského výboru nezbavuje správce konkursní podstaty povinnosti jednat při udržování a správě konkursní podstaty s odbornou péčí (srov. opět usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 66/2007).

3/ Pohledávka vzešlá z činnosti, kterou správce konkursní podstaty (ač jde o činnost, k níž je sám povinen) zadá třetí osobě na účet podstaty bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů), se neuspokojuje z konkursní podstaty (a to ani jako hotový výdaj správce konkursní podstaty) a správce konkursní podstaty si takový náklad nese z konkursní odměny. Naopak tam, kde správce konkursní podstaty souhlas k takovému zadání obdržel, je pohledávka vzniklá činností třetí osoby na účet podstaty pohledávkou za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. e/ ZKV. Po zrušení konkursu, v němž nebyla uspokojena pro nedostatek majetku dlužníka, přechází závazek uhradit tuto pohledávku za podstatou ze správce konkursní podstaty (reprezentujícího podstatu, z níž měla být uhrazena) na dlužníka (srov. dovolatelem zmíněné usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2181/2009).

4/ Správce konkursní podstaty poruší právní povinnost stanovenou v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV, jestliže činnost, k níž je z titulu výkonu funkce správce konkursní podstaty konkrétního úpadce sám povinen (povolán), zadá třetí osobě na účet konkursní podstaty bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů). Námitka, že šlo o činnost potřebnou, ze které měla konkursní podstata prospěch, nemá na závěr, že šlo o jednání protiprávní (zákonem zakázané) žádného vlivu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. července 2013, sp. zn. 29 Cdo 1141/2011).

5/ Následkem porušení právní povinnosti stanovené v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV není neplatnost takového „zadání“, nýbrž to, že správce konkursní podstaty si takový náklad nese z konkursní odměny; jde o náklad vynaložený „na účet správce konkursní podstaty“ jelikož „na účet konkursní podstaty“ může jít jen se souhlasem věřitelského výboru (zástupce věřitelů). Ke vzniku škody na majetku konkursní podstaty vede takové porušení právní povinnosti až od okamžiku, kdy správce konkursní podstaty náklad vzešlý ze zadání uskutečněného bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů) zúčtuje nikoli na svůj vrub (na vrub své konkursní odměny, v průběhu konkursního řízení typicky na vrub vyplacené zálohy na konkursní odměnu), nýbrž na vrub konkursní podstaty (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1141/2011).

Jestliže odvolací soud na dané téma uzavřel, že i kdyby věřitelský výbor nesouhlasil s některými výdaji (rozuměj s výdaji na činnosti, které B. K. - ač k nim byla sama povinna - zadala třetím osobám na účet konkursní podstaty), je konkursní soud oprávněn (a povinen) posoudit jejich důvodnost a rozhodnout, zda jdou na vrub konkursní podstaty nebo správce konkursní podstaty, je tento jeho závěr s výše formulovanými judikatorními závěry v rozporu (takové právní posouzení věci neobstojí) a napadené rozhodnutí již proto správné není.

K tomu, zda schválení konečné zprávy brání podání vylučovacích žalob, Nejvyšší soud uvádí, že jakkoli ustanovení § 29 ZKV výslovně neformuluje coby předpoklad schválení konečné zprávy pravomocné skončení řízení o případných vylučovacích (excindačních) žalobách, tento požadavek se podává již z toho, že v textu § 29 odst. 1 věty druhé ZKV je pojem konečná zpráva (o zpeněžování majetku podstaty) užit v protikladu k (průběžným) zprávám o zpeněžování majetku podstaty, jak o nich hovoří § 29 odst. 1 věty první ZKV. U takto pojatého obecného pravidla se samozřejmě předpokládá, že konečné zpeněžení majetku podstaty signalizuje, že zde již není (nezpeněžený) majetek, jenž by bylo možné podrobit excindačnímu řízení dle § 19 odst. 2 ZKV. Jinak řečeno, z toho, že jde o „konečnou“ zprávu o zpeněžování majetku podstaty, obecně vzato plyne, že zde není neukončených excindačních řízení.

Tento úsudek lze podpořit též poukazem na dikci § 30 odst. 3 věty první ZKV (podle kterého se souhlasem věřitelského výboru může správce navrhnout, aby soud ještě před schválením konečné zprávy povolil částečný rozvrh, jestliže to umožňuje stav zpeněžení konkursní podstaty a je-li zřejmé, že provedení rozvrhu po konečné zprávě tím nebude ohroženo). Toto ustanovení předjímá možnost částečného rozvrhu právě pro situace, kdy procesu konečného zpeněžení majetku konkursní podstaty brání (může bránit) např. probíhající řízení o vylučovací žalobě. Stejně tak se podává z § 33 odst. 2 ZKV, že k úschově soudu pro potřeby nového (dodatečného) rozvrhového usnesení jsou předurčeny částky, připadající na pravomocně neukončené odporové žaloby (§ 33 odst. 2 písm. a/ a c/ ZKV) a na pohledávky vázané na podmínku, jež dosud nebyla splněna (§ 33 odst. 2 písm. b/ ZKV); s vylučovacími nároky se v tomto režimu nepočítá.

Přitom ovšem mohou (výjimečně) nastat i situace, kdy vylučovací žaloba neblokuje zpeněžení příslušného majetku (srov. i § 19 odst. 3 ZKV co do možnosti zpeněžení sporného majetku za účelem odvrácení hrozící škody na něm), ale týká se částek zpeněžením majetku získaných (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2004, sp. zn. 29 Odo 394/2002, uveřejněný pod číslem 81/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), což je i případ vylučovacích žalob podaných v této věci po předložení konečné zprávy z 12. února 2010. Nezbytným se rovněž jeví (podle konkrétních okolností každé konkursní věci) posuzovat míru „vyděračského“ potenciálu (zneužívající charakter) vylučovací žaloby podané vylučovatelem až poté, co byl v konkursním řízení příslušného úpadce zpeněžen majetek, k němuž se vylučovací nárok primárně pojí, ba dokonce poté, co v tomto konkursním řízení již byla konkursnímu soudu předložena příslušná konečná zpráva. Vzhledem k tomu, že proces zpeněžení majetku konkursní podstaty je v těchto výjimečných situacích ukončen ještě před zahájením excindačního řízení, neprotiví se smyslu ani účelu institutu konečné zprávy její projednání a schválení s předpokladem, že příslušná část výtěžku zpeněžení majetku konkursní podstaty blokována vylučovací žalobou bude podrobena pro účely rozvrhu režimu § 33 odst. 2 ZKV. Takový postup (schválení konečné zprávy) bude ovšem namísto jen tehdy, bude-li současně uspokojivým způsobem řešena otázka možných nákladů, jež pro konkursní podstatu (respektive jejího správce) mohou vzejít z konečného (pravomocného) rozhodnutí soudu o vylučovacím nároku. Argumentace odvolacího soudu (jenž pravomocně ukončení excindačního sporu coby podmínku schválení konečné zprávy apriori vyloučil), tedy v dotčeném ohledu přiléhavá není.

K vlastnímu procesu projednání konečné zprávy pak Nejvyšší soud uvádí, že jakkoli dovolatel svou argumentaci v dotčeném směru připíná k dovolacímu důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř., z obsahového hlediska náleží tuto problematiku zkoumat opět v režimu dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. Odvolací soud totiž v dotčeném ohledu dospěl k úsudku, s nímž dovolatel nesouhlasí, právním posouzením postupu konkursního soudu při projednání konečné zprávy (jiný úsudek, předestíraný dovolatelem, je tak polemikou s právním posouzením věci, jak je podal - byť k procesním otázkám - odvolací soud).

V rovině právní pak Nejvyšší soud k této otázce uvádí, že ustanovení § 29 odst. 2 ZKV předjímá proces předběžného přezkoumání konečné zprávy o zpeněžení majetku z podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů konkursním soudem a odstraňování tam nalezených chyb nebo nejasností po slyšení správce konkursní podstaty ještě před jejím vyvěšením na úřední desce konkursního soudu a před tím, než konkursní soud uvedomí o konečné zprávě a vyúčtování úpadce a konkursní věřitele. Zahájení námitkového řízení (dané vyvěšením konečné zprávy na úřední desce konkursního soudu) má vyústit (bez zřetele k tomu, zda v předepsané lhůtě byly podány námitky) v projednání konečné zprávy a vyúčtování při zvláštním soudním jednání (§ 29 odst. 3 ZKV).

Samotné usnesení konkursního soudu o odmítnutí konečné zprávy, lhostejno, zda se tak stalo v souladu s § 29 odst. 2 ZKV při předběžném přezkoumání konečné zprávy nebo (až) po vyvěšení konečné zprávy na úřední desce konkursního soudu a po nařízení zvláštního soudního jednání k jejímu projednání, je usnesením, jež má povahu rozhodnutí, které konkursní soud činí v rámci své

dohlédací činnosti (§ 12 ZKV) a jímž konkursní soud (do jisté míry - v závislosti na tom, zda je vydává před či po nařízení zvláštního soudního jednání - nadbytečně) dává najevo, že konečná zpráva není dosud způsobilá k tomu, aby byla podrobena režimu kvalifikovaného přezkoumání (srov. k tomu např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. prosince 2004, sp. zn. 1 Ko 611/2004, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2005, pod číslem 39).

Povahou věci je dáno, že správce konkursní podstaty je oprávněn reagovat doplněním, opravou nebo zpřesněním konečné zprávy nejen na chyby a nejasnosti nalezené před vyvěšením konečné zprávy na úřední desce konkursního soudu po (předběžném) přezkoumání konečné zprávy konkursním soudem, nýbrž i na chyby a nejasnosti v konečné zprávě, na které byl upozorněn námitkami podanými proti konečné zprávě oprávněnými osobami. Není rovněž vyloučeno, aby ještě předtím, než se uskuteční jednání o konečné zprávě, „vzal zpět“ požadavek na projednání konečné zprávy, s tím, že ji po přepracování na základě uplatněných námitek předloží znovu. To, zda i v tomto případě dokončí proces přezkoumání konečné zprávy na základě vznesených námitek (tím, že ji projedná při zvláštním soudním jednání), je však vždy v rukou konkursního soudu.

Jestliže správce konkursní podstaty po předložení konečné zprávy zareaguje na námitky proti ní podané tak, že před konáním jednání o konečné zprávě a námitkách proti ní podaných předloží v podstatných bodech přepracovanou („upravenou“) konečnou zprávu, pak je ovšem namístě opakovat též proces námitkového řízení postupem podle § 29 odst. 2 ZKV (zveřejnit přepracovanou konečnou zprávu na úřední desce konkursního soudu a uvědomit úpadce a konkursní věřitele o možnosti podat proti ní námitky).

Právě v případě popsaném v předchozím odstavci je nezbytné, aby konkursní soud v usnesení, jímž uvědomuje úpadce a konkursní věřitele o přepracované („upravené“) konečné zprávě (a o námitkách, jež proti ní mohou podat) jednoznačně (pokynem vydaným – jak zmíněno výše - v mezích své dohlédací činnosti) deklaroval, že po předložení přepracované („upravené“) konečné zprávy pokládá za ukončený proces projednání původní konečné zprávy (že tato konečná zpráva zůstane zprávou neschválenou) a že bude v budoucnu přihlížet jen k námitkám včas uplatněným proti přepracované („upravené“) konečné zprávě. Jestliže se tak nestane (a v dané věci se tak podle obsahu spisu nestalo), není proces projednání původní zprávy ukončen. Konkursní soud rozhodne při zvláštním soudním jednání o tom, zda schvaluje původní konečnou zprávu ve znění změn a doplňků daných přepracovanou („upravenou“) konečnou zprávou a je povinen vypořádat se v usnesení o schválení takové konečné zprávy jak se všemi námitkami včas uplatněnými proti původní verzi konečné zprávy, tak se všemi námitkami včas uplatněnými proti přepracované („upravené“) verzi konečné zprávy.

Napadenému rozhodnutí lze - poměřováno těmito závěry - obecně přisvědčit jen v tom, že ty námitky proti konečné zprávě z 12. února 2010 respektive proti její „upravené“ podobě z 10. června 2010, které dovolatel uplatnil nově až podáním doručeným konkursnímu soudu 15. září 2010 (aniž by šlo o poukaz na skutečnosti věcně podložené dosavadním obsahem konkursního spisu), jsou opožděné. Jinak ovšem úvahy odvolacího soudu též neobstojí.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené rozhodnutí (jež v rovině právní ve výše popsaných otázkách neobstálo) v dovoláním dotčeném rozsahu zrušil a potud vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)